

Asia: VN/5386/2020

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

-

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Ehdotuksen tavoitteena on, että lainsäädäntö ja määräykset velvoittavat avaamaan kaikki julkisin varoin tuotetut julkisen hallinnon tietoaaineistot, mikäli sitä ei estä joku perusteltu syy (esim. tieto salassa pidettävää, tietosuoja, tietoturva, immateriaalioikeudet).

Ehdotuksen vaikutuksissa todetaan, että julkisin varoin tuotetun tiedon avaamisesta tulee osa normaalia lakisääteistä toimintaa. Kaikki julkisin varoin tuotetut tietoaaineistot tulevat avatuksi, ja myös aiemmin lainsäädännön esteiden vuoksi avaamatta jääneet tietoaaineistot saadaan avattua, jolloin saatavilla olevan tiedon määrä kasvaa merkittävästi.

Ehdotuksesta ei käy ilmi tarkemmin, mitä lainsäädännön esteillä tarkoitetaan ja onko tulevaisuudessa julkisen ja julkaistavan tiedon määritelmät tarkoitus yhdistää. Ilmeisesti kuitenkin julkisuuslain salassapitoperusteita ei ole tarkoitus muuttaa ja tiedon julkaisemisen edellytyksenä olisi, että kyse on viranomaisen julkisesta asiakirjasta.

Ehdotus on kannatettava, mutta vaatii täsmentämistä. On määriteltävä tarkemmin, mitä julkisin varoin tuotetuilla tietoaaineistoilla tarkoitetaan. Kaikkien viranomaisten julkisten asiakirjojen julkaiseminen ei välttämättä ole työmäärään ja kustannuksiin nähden tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Teeman tavoitteet ovat kannatettavia. Mikäli lainsäädännöllä asetetaan vaatimus julkaista kaikki viranomaisten julkinen tieto, tällöin on välttämätöntä laatia tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen yhteiset periaatteet ja arvioida tietojen laajamittaisen julkaisemisen mahdollisia riskejä.

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoitteet tiedon yhteentoimivuuden varmistamiseksi ovat perusteltuja ja kannatettavia. Ilman tiedon löydettävyyttä ja yhteentoimivuutta tiedon avaamisen perimmäisiä tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa.

Tiedonhallintalaki on jo velvoittanut viranomaisia ylläpitämään tiedonhallintamallia, jossa kuvataan mm. toimintaprosessit, tietovarannot, tietoaineistot, tietojärjestelmät sekä tietoturvajärjestelyt. Tällä on tavoiteltu tiedon löydettävyyttä. Useat teeman tavoitteet toteutuvat viranomaisissa siten jo nykyisellään.

Tiedonhallintalaissa on myös säännöksiä tiedonluovuttamisen tavasta (tietojen luovuttaminen teknisen rajapinnan kautta).

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Teeman 4 tavoitteet mahdollistavat tiedon hyödyntämisen. Ilman yhteisiä laatukriteerejä ja rajapintoja julkaistavat tiedot eivät olisi tosiasiallisesti käytettäviä.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen edistämiseksi on tarpeen tarjota kattavasti tukea, ohjausta, koulutusta sekä kehittämistyökaluja.

Rantanen Jussi-Pekka
Keva

Hernetkoski Heidi
Keva - Juridiset palvelut